

**ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»**
Кафедра фізики і методики викладання

Наскрізна практика

**для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 014.08 Середня освіта (фізика)**

Івано-Франківськ
2020

Наскрізна програма практики студентів за освітньою програмою

«Середня освіта (фізика)» є основним навчально-методичним документом, який визначає всі аспекти проведення практик. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, системність, неперервність і послідовність навчання студентів.

Для забезпечення практичної складової для студентів ОП проводяться наступні практики:

IV семестр – навчально-ознайомча практика у закладах освіти тривалістю 2 тижні,

VIII семестр – виробнича (педагогічна) практика тривалістю 6 тижнів.

Студенти зобов'язані пройти практики у встановлені навчальним планом терміни, виконати програму практик, скласти визначений програмою звіт. Під час практики студенти повинні дотримуватися встановлених правил техніки безпеки.

Перед початком проходження практики студенту видається щоденник, в який заносяться відомості про нього та завдання на практику, які попередньо узгоджуються з керівником практики. Після виконання кожного конкретного завдання студент робить відповідний запис в щоденнику, а також записує свої зауваження та побажання щодо організації і проведення практики.

Керівники практики від кафедр забезпечують організацію і проведення практик відповідно до навчального плану, наскрізної і робочих програм практик, проводять інструктажі студентів та контролюють дотримання ними правил техніки безпеки, контролюють проходження практики, оцінюють її результати відповідно до поданих студентами звітів.

Навчально-ознайомча практика у закладах освіти (IV семестр) та виробнича (педагогічна) практика (VIII семестр) проводять у середніх загальноосвітніх школах, гімназіях, ліцеях міста Івано-Франківська. Педагогічна практика є завершальним етапом у практичній підготовці

студентів до роботи вчителями фізики.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИК

Навчально-ознайомча практика у закладах освіти

Основна мета проведення навчально-ознайомчої практики у закладах освіти полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутньої професії, у формуванні первинних професійних умінь, навичок, компетентностей із дисциплін загальної та професійної підготовки безпосередньо у закладах освіти.

Реалізація мети та завдань забезпечується шляхом чіткої організації **навчально-ознайомчої практики у закладах освіти**, виконанням основних вимог як студентами-практикантами, так і викладачами.

У процесі практики студенти мають набути наступних компетентностей:

Загальних:

1. Навичок використання інформаційних і комунікаційних технологій.
2. Здатності мотивувати людей та рухатися до спільної мети, реалізовувати навички міжособистісної взаємодії.
3. Здатності бути критичним і самокритичним, дотримуватися професійних етичних зобов'язань.
4. Знати та розуміти предметну область і розуміти професійну діяльність.
5. Прагнути до збереження навколишнього середовища та застосовувати енергозберігаючі технології.
6. Здатності до аналізу та синтезу.

Предметних:

1. Здатності використовувати закони й принципи фізики у поєднанні із потрібними математичними інструментами для опису природних явищ.

2. Здатності професійно орієнтуватися в сучасних проблемах фізики і новітніх фізичних методах досліджень і наукових технологій.

3. Здатності правильно використовувати набуті знання і навички у викладацькій діяльності та при роботі у науково-дослідних лабораторіях.

Фахових:

1. Здатності використовувати теоретичні і практичні знання в галузі різних методів опрацювання результатів досліджень, теоретичні і прикладні моделі наукових проблем і задач.

2. Здатності користуватися вивченими принципами методики для пояснення конкретних фізичних явищ; складати навчальні та календарно-тематичні плани, проводити навчальні заняття з фізики та астрономії у середній школі.

Інноваційних:

1. Здатності вільно володіти розділами фізики, необхідними для розв'язання науково-інноваційних задач і використовувати результати наукових досліджень та педагогічних досягнень в інноваційній та інноваційно-педагогічній діяльності.

2. Здатності визначати інновації в своїй науковій діяльності і здатність розробляти інноваційно-педагогічні проекти.

У результаті проходження **навчально-ознайомчої практики у закладах освіти студенти повинні:**

1. Знати та розуміти основні поняття, закони, теорії, загальну структуру, предмет і методи дослідження фізики та методики її

навчання; місце і зв'язки в системі наук, етапи розвитку.

2. Володіти методикою проведення сучасного фізичного експерименту, застосовувати всі його види в освітньому процесі з фізики.

3. Знати, розуміти і демонструвати здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання фізики для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

4. Розв'язувати задачі різних рівнів складності курсів фізики в базовій середній школі, чітко й раціонально пояснює їх розв'язання учням.

5. Знати та розуміти зміст і особливості різних видів позакласної та позашкільної роботи з фізики, володіє сучасними методами й технологіями їх організації та проведення.

6. Володіти знаннями з основ безпеки життєдіяльності, безпечного використання обладнання кабінету фізики.

7. Знати та розуміти основи психолого-педагогічних теорій навчання, інноваційних технологій навчання, актуальних проблем розвитку педагогіки і методики навчання фізики та особливостей застосування сучасних інформаційно-освітніх технологій у професійній діяльності.

8. Знати загальні закономірності розвитку особистості, прояви особистісних якостей, вікові особливості учнів, психологію та основні закономірності сімейних відносин.

9. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України, самобутність її культури.

Виробнича (педагогічна) практика

ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Виробнича (педагогічна) практика студентів є важливою частиною професійної підготовки вчителів фізики.

Відповідно до державних вимог щодо змісту й рівня професійної підготовки студент повинен:

- > розуміти роль навчальних закладів у суспільстві, основні проблеми дисциплін, що визначають конкретну область його діяльності;

- > знати основні законодавчі документи, що стосуються системи освіти, права й обов'язки суб'єктів навчального процесу (вчителів, керівників, учнів);

- > розуміти концептуальні основи предмета, його місце в загальній системі знань і цінностей та в навчальному плані навчального закладу;

- > враховувати в педагогічній діяльності індивідуальні особливості учнів, включаючи вікові й психологічні;

- > володіти знаннями курсу, достатніми для аналітичної оцінки, вибору й реалізації освітньої програми, що відповідає рівню підготовленості учнів, їхнім потребам, а також вимогам суспільства.

Педагогічний компонент проходження виробничої (педагогічної) практики полягає у формуванні особистості майбутнього вчителя, застосуванні теоретичних знань у практичній діяльності, засвоєнні педагогічних умінь, набутті, вивченні та аналізі педагогічного досвіду.

Педагогічний компонент містить в собі знання та уміння, якими повинен оволодіти студент-практикант.

Виробнича (педагогічна) практика здійснюється з урахуванням обов'язкового мінімуму змісту програми професійної підготовки

вчителя загальноосвітніх шкіл, після проходження студентами базових психолого-педагогічних дисциплін, методики викладання природничих дисциплін, педагогіки й психології вищої школи.

Головна мета проведення виробничої (педагогічної) практики полягає у набутті практичних навичок та досвіду викладацької роботи, необхідних для викладання дисципліни за профілем отриманої спеціальності у загальноосвітніх школах після отримання першого (бакалаврського) рівня освіти. Виробничій (педагогічній) практиці передують курси з педагогіки та методики викладання фізики у навчальних закладах.

Для досягнення основної мети виробничої (педагогічної) практики студенти повинні вирішити комплекс **завдань дослідницького і практичного характеру**, включаючи:

- > поглиблення, інтегрування знань з педагогіки;
- > закріплення знань, умінь і навичок, отриманих студентами в процесі навчання за спеціальністю Середня освіта (фізика);
- > практичне опанування методики підготовки і проведення різноманітних форм навчального і виховного процесу у загальноосвітніх школах;
- > опанування методики аналізу навчальних занять, умінь самоаналізу;
- > розвиток умінь вести психолого-педагогічні спостереження та аналізувати різноманітні аспекти навчально-виховного процесу в класі;
- > застосування сучасних освітніх інформаційних та інноваційних технологій;
- > розвиток та самореалізація творчих, педагогічних здібностей;
- > формування морально-етичних якостей, культури

спілкування та потреби у самовдосконаленні.

Реалізація мети та завдань забезпечується шляхом чіткої організації виробничої (педагогічної) практики, виконанням основних вимог як студентами-практикантами, так і викладачами. Студент-практикант **повинен знати:**

- > сутність процесів навчання й виховання, їхні психолого-педагогічні основи;
- > шляхи вдосконалення майстерності викладача й способи самовдосконалення;
- > дидактику навчальної дисципліни;
- > питання часткових методик за курсом;
- > новітні технології навчання;
- > методи формування навичок самостійної роботи й розвиток творчих здібностей та логічного мислення студентів;
- > наукові основи курсу, історію й методологію відповідної науки.

Студент-практикант **повинен уміти:**

- > проектувати, конструювати, організовувати й аналізувати свою педагогічну діяльність;
- > планувати навчальні заняття відповідно до навчального плану закладу й на основі його стратегії;
- > забезпечувати міждисциплінарні зв'язки курсу з іншими дисциплінами;
- > розробляти й проводити різні за формою навчання заняття, найбільш ефективні при вивченні відповідних тем і розділів програми, адаптуючи їх до різних рівнів підготовки студентів;
- > ясно, логічно викладати зміст матеріалу, опираючись на знання й досвід учнів;
- > відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби

для побудови технологій навчання;

> аналізувати навчальну й навчально-методичну літературу та використовувати її для побудови власного викладу програмного матеріалу;

> організувати навчальну діяльність учнів, управляти нею й оцінювати її результати;

> володіти методикою проведення заняття із застосуванням мультимедійних засобів навчання;

> створювати й підтримувати навчальне середовище, що сприяє досягненню цілей навчання;

> розвивати інтереси і мотивацію навчання учнів, формувати й підтримувати зворотний зв'язок.

Перелік знань і вмінь може бути доповнений новими вимогами в залежності від особистості кожного учня і конкретних практичних завдань, однак, основна мета практики залишається незмінною, оскільки її досягнення передбачає здобуття учнями цінного професійного досвіду.

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок практикантів під час захисту звіту про проходження практики:

> теоретична підготовка: знання предмету; володіння матеріалом під час проведення занять;

> психолого-педагогічна майстерність: педагогічний такт; комунікабельність; неконфліктність тощо;

> особистісні характеристики: дисциплінованість під час проходження практики; ініціативність; самостійність; професійна спрямованість;

> оцінювання звітної документації: ведення щоденника; сценарій виховного заходу;

> своєчасність подачі звітної документації.

Критерії оцінювання

Студент отримує оцінку **«відмінно»**, якщо його відповідь повна, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні; виклад логічний, доказовий, висновки і узагальнення точні; відгук про проходження студентом практики позитивний; матеріали про проходження практики оформлені за встановленими вимогами.

Студент отримує оцінку **«добре»**, якщо його відповідь задовольняє зазначеним вимогам, але виклад недостатньо систематизований, окремі вміння недостатньо сформовані, у визначенні понять та узагальненнях наявні окремі неточності, які легко виправляються за допомогою відповідей на додаткові запитання викладача; відгук про проходження студентом практики позитивний; водночас наявні незначні зауваження щодо змісту і оформлення матеріалів про проходження практики.

Студент отримує оцінку **«задовільно»**, якщо його відповідь свідчить про розуміння основних питань програми практики, проте спостерігаються значні прогалини у знаннях; визначення понять нечіткі, неточні, вміння сформовані недостатньо, висновки і узагальнення аргументовані слабо, у них наявні помилки, знання практиканта фрагментарні, неповні, спостерігається невміння працювати з документами; відгук про проходження практики студентом позитивний; недбало оформлені матеріали про проходження практики.

Студент отримує оцінку **«незадовільно»**, якщо його відгук про проходження практики негативний; на запитання членів комісії студент не дає правильних відповідей; програма фахової практики виконана не в повному обсязі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для практики
90 - 100	A	зараховано
80 - 89	B	
70 - 79	C	
60 - 69	D	
50 - 59	E	
26 - 49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни